

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

หลักประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งคณะกรรมการ
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

จัดทำโดย นายวิถิ์ สุพิทักษ์
รหัส ๖๓๐๘๓๔

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๘
วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

หลักประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งคณะกรรมการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

นายวิที สุพิทักษ์^๑

๑. บทนำ

ประชาธิปไตย^๒ (democracy) เป็นระบอบการปกครองแบบหนึ่งซึ่งการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมืองผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้ ประชาธิปไตยยังเป็นอุดมคติที่ว่าพลเมืองทุกคนในชาติร่วมกันพิจารณากฎหมายและการปฏิบัติของรัฐ และกำหนดให้พลเมืองทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเจตนาของตนเท่าเทียมกัน

ประชาธิปไตยถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการในกรีซโบราณ แต่วิธีปฏิบัติแบบประชาธิปไตยปรากฏในสังคมอยู่ก่อนแล้ว รวมทั้งเมโสโปเตเมีย ฟินีเชีย และอินเดีย วัฒนธรรมอื่นหลังกรีกได้มีส่วนสำคัญต่อวิวัฒนาการของประชาธิปไตย เช่น โรมันโบราณ ยุโรป และอเมริกาเหนือและใต้ มโนทัศน์ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนเกิดขึ้นส่วนใหญ่จากแนวคิดและสถาบันซึ่งได้ถูกพัฒนาระหว่างยุคกลางของยุโรปและยุคภูมิธรรมในการปฏิวัติอเมริกาและการปฏิวัติฝรั่งเศส

ประชาธิปไตยถูกเรียกว่า "ระบอบการปกครองสุดท้าย" และแพร่หลายอย่างมากไปทั่วโลก สิทธิในการออกเสียงลงมติในหลายประเทศได้ขยายวงกว้างขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปจากกลุ่มค่อนข้างแคบ (เช่น ชายมั่งมีในกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งๆ) โดยนิวซีแลนด์เป็นชาติแรกที่ให้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วไปแก่พลเมืองทุกคนใน ค.ศ. ๑๘๙๓ ประชาธิปไตยมักถูกเข้าใจสับสนกับระบอบการปกครองแบบสาธารณรัฐ ในบางนิยาม "สาธารณรัฐ" เป็นประชาธิปไตยรูปแบบหนึ่ง แต่นิยามอื่นทำให้ "สาธารณรัฐ" เป็นคำที่มีความหมายต่างหาก ไม่เกี่ยวข้องกัน อย่างไรก็ตาม แม้การดำเนินการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยแม้จะได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน แต่ต้องเผชิญกับปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อย่างเช่น ข้อพิพาทเกี่ยวกับดินแดน การอพยพเข้าเมือง และการกีดกันกลุ่มประชากรบางชาติพันธุ์ เป็นต้น องค์การสหประชาชาติได้ประกาศกำหนดให้วันที่ ๑๕ กันยายน ของทุกปี เป็นวันประชาธิปไตยสากล

สำหรับประเทศไทยนั้น หากพิจารณาพัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยแล้วจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบ

^๑ ประธานกรรมการ กลุ่มบริษัทวู้ดเวอร์ค
กรรมการผู้จัดการ บริษัท วู้ดเวอร์ค จำกัด
กรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมโรงเลื่อยและโรงอบไม้ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

^๒ <https://th.wikipedia.org/wiki/ประชาธิปไตย>

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมาจนถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒๐ ตลอดระยะเวลา ๘๘ ปีที่ผ่านมา สังคมไทยได้มีโอกาสเรียนรู้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยผ่านเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองหลายครั้งด้วยกัน ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยระบบรัฐสภาโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การเมืองไทยเต็มไปด้วยเหตุการณ์รัฐประหารและการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ประเทศไทยมีรัฐประหารมากที่สุดในโลกในประวัติศาสตร์ร่วมสมัย และมีรัฐธรรมนูญมากที่สุดในทวีปเอเชีย

กลับมาในส่วนของภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยนั้นมีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนของภาคอุตสาหกรรมเอกชนของประเทศไทย เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อประสานนโยบายภาครัฐกับเอกชน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอุตสาหกรรม และดูแลสมาชิกให้ปฏิบัติตามนโยบาย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะต้องมีคณะกรรมการหรือผู้บริหารเพื่อทำหน้าที่บริหารสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาส่งเสริมนักอุตสาหกรรมและเสนอแนะนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อแก้ปัญหาการประกอบการ ตลอดจนเพื่อประสานงานกับภาครัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

ปัจจุบันสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน ๑๑,๓๒๙ ราย^๓ ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือ ประเภทสามัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นนิติบุคคล และประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งรวมทั้งสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม และประเภทสมทบ ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่มีใช้โรงงานอุตสาหกรรมหรือสมาคมการค้า จึงเป็นไปได้ที่จะให้สมาชิกทั้งหมดทำหน้าที่บริหาร ดังนั้น จึงเกิดการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้นมา เพื่อเป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งคณะกรรมการที่มาจากเลือกตั้ง จะอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี โดย ๒ ใน ๓ มาจากการเลือกตั้ง และ ๑ ใน ๓ มาจากการแต่งตั้งจากกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดต่างๆ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้มีการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการ พ.ศ.๒๕๓๑ ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด เพื่อเลือกสรรเอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ อย่างแท้จริง ขึ้นมาเป็นผู้บริหารเพื่อนำพาสภาอุตสาหกรรมแห่ง

^๓ http://ftimember.off.fti.or.th/_layouts/membersearch/statistic.aspx?main_type=0 เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

ประเทศไทยและภาคอุตสาหกรรมไปสู่ความก้าวหน้า และเพื่อดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตราจนถึงปัจจุบัน

๒. แนวคิด รูปแบบ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักประชาธิปไตย

๒.๑ แนวคิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความหมายของประชาธิปไตย^๔

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๓๓ ให้ความหมายของคำว่า “ประชาธิปไตย” ว่าเป็น “แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนส่วนใหญ่” (โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์, ๒๕๓๒, หน้า ๔)

ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ตลอดจนเป็นหลักในการดำเนินชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันโดยสันติ ภายใต้ความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่าเทียมกันคือ ได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายและโอกาสที่จะได้รับการบริการต่าง ๆ โดยเสมอหน้ากัน มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งจะกำหนดไว้แน่นอนในกฎหมายรัฐธรรมนูญ (คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน, ๒๕๔๑, หน้า ๓๓)

ประชาธิปไตย คือ การที่รัฐบาลเป็นของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน หรือประชาธิปไตย คือ สังคมที่ประชาชนมีเสรีภาพ สมภาพและภราดรภาพ (อมร รักษาสัตย์, ๒๕๔๓, หน้า ๑๒)

“ประชาธิปไตย” มาจากคำว่า “ประชา” และ “อธิปไตย” เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง อำนาจของประชาชน นั่นคือประชาชนเป็นอำนาจของคนหมู่มาก ดังคำกล่าวของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา อับราฮัม ลินคอล์น ที่ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ดังนั้นจึงเกี่ยวข้องกับประชาชนในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ (บุญธรรม เลิศสุขีเกษม, ๒๕๔๓, หน้า ๒๒ - ๒๓)

๑. หลักการของประชาธิปไตยถือว่าการปกครองเป็นของประชาชน จึงถือว่าประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของระบบและผูกพันต่อระบอบการปกครองและมีหน้าที่ต้องรักษาประชาธิปไตยให้ยืนยาว
๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง การปกครองตามหลักการที่ว่าเป็นการปกครองโดยประชาชน
๓. ตามหลักเพื่อประชาชน จึงถือว่าเป้าหมายหรือนโยบายในการบริหารประเทศจะต้องมุ่งประโยชน์แก่คนส่วนมาก

^๔ http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/49931169/chapter2.pdf การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์ ในจังหวัดสมุทรปราการ หน้าที่ ๙

๔. เสี่ยงข้างมากของประชาชน คือ หลักในการตัดสินใจปัญหาและการปกครองประเทศ
๕. ประชาชนมีความเท่าเทียมกัน และมีสิทธิเสรีภาพทุกอย่างตามกฎหมาย
๖. รัฐบาลอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนทั้งในทางตรง ได้แก่ การลงเสียงประชามติและทางอ้อม โดยผ่านสภาผู้แทนราษฎร

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า “การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย” หมายถึง การปกครองที่เป็นของประชาชน ภายใต้สิทธิเสรีภาพที่มีความเท่าเทียมกันในการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองที่มุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นมาก ประชาชนมีสิทธิในการควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อม มีอิสระตามอำนาจที่มีซึ่งบัญญัติไว้เป็นกฎหมาย

๒.๒ รูปแบบของประชาธิปไตย

รูปแบบของประชาธิปไตยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy)

ประชาธิปไตยทางตรงเริ่มจากประเทศกรีกซึ่งเป็นรูปแบบของการปกครองในนครเอเธนส์ผู้ใหญ่นั้นเป็นผู้ชายทุกคนมารวมตัวกันเพื่อร่วมกันอภิปรายประเด็นต่างๆ และจะมีการลงคะแนน โดยการยกมือทาสและผู้หญิงมิได้มีสิทธิในการออกเสียง รูปแบบของการปกครองในลักษณะนี้ใช้เวลาามากและไม่สามารถใช้ได้กับประชาชนจำนวนมากที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกครั้ง ระบบนี้ให้ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเองหรือร่วมกันใช้อำนาจอธิปไตย (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๔๑ หน้า ๖๔) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ๒ ประการ คือ ประการแรกประชาชนเป็นผู้ริเริ่มโดยการเริ่มจะต้องมีสภาพบังคับให้มีการเริ่มต้นกระบวนการ ประการที่สอง คือประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย การขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งย่อมทำให้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นๆ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ การตัดสินใจในขั้นสุดท้ายโดยประชาชนถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของประชาธิปไตยทางตรง (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๔๑ หน้า ๖๙) ประชาธิปไตยโดยตรงจึงเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดทางการเมืองของพลเมืองเพราะพลเมืองเป็นผู้มีส่วนร่วมโดยตรงในการเมืองด้วยการลงมติตัดสินใจด้วยตนเองและเพื่อตนเองทุกเรื่องโดยไม่ต้องมีผู้แทนราษฎร (บวรศักดิ์ อวรรณโณ, ๒๕๔๕)

ปัจจุบันมีการใช้ประชาธิปไตยทางตรงในเรื่องการลงประชามติ (referenda) การเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชน (initiative) การถอดถอนผู้แทนรายบุคคลหรือทั้งสภา (recall) แม้ประชาธิปไตยทางตรงจะมีลักษณะค่อนข้างสมบูรณ์แบบ แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้สำหรับประเทศในปัจจุบันที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมาก มีโครงสร้างสังคมที่ซับซ้อนการที่จะให้ประชาชนทุกคนปกครองประเทศด้วยตนเอง และเป็นไปไม่ได้ในความเป็นจริงที่ประชาชนทุกคนจะสามารถใช้อำนาจอธิปไตยทั้งนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการด้วยตนเองเพราะมีข้อจำกัดในเรื่องการประชุมและเวลาในการประชุม ด้วยเหตุนี้ประเทศส่วนใหญ่ในโลกที่ต้องการให้พลเมืองมีส่วนร่วมในทาง

การเมืองจึงหันมานิยมระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนราษฎรด้วยการให้ราษฎรเลือกผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ตัดสินใจบริหารบ้านเมืองแทนตนเอง

๒. ประชาธิปไตยแบบผู้แทน (Representative Democracy)

ประชาธิปไตยแบบผู้แทนเป็นระบบที่ให้ประชาชนเลือกผู้แทนไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนเอง ถ้าเป็นระบบรัฐสภาประชาชนจะเป็นผู้เลือกสมาชิกรัฐสภาและสมาชิกสภาซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติจะไปแต่งตั้งฝ่ายบริหารเอง ส่วนระบบประธานาธิบดีประชาชนจะเลือกตั้งทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารด้วยตนเอง (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๔๑ หน้า ๕๘) ประชาธิปไตยแบบผู้แทนอาจกล่าวได้ว่าเป็นประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect Democracy) แต่ประชาธิปไตยแบบผู้แทนยังมีปัญหาอยู่ที่ว่าผู้แทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปนั้นจะทำหน้าที่สมกับการเป็นผู้แทนของปวงชนหรือไม่ เพราะมักพบว่าเมื่อผู้แทนได้รับอำนาจก็จะมีบางคนที่ใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรมและบางครั้งเป็นไปเพื่อตนเองหรือกลุ่มของตนทำ ให้มีแนวคิดที่จะนำรูปแบบอื่นของประชาธิปไตยมาใช้

๓. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)

แนวคิดประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หรือประชาธิปไตยแบบกึ่งตรง เป็นการผสมผสานแนวคิดของทั้ง ๒ แบบข้างต้น เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกรีกโบราณต่อมาศตวรรษที่ ๑๘-๒๐ มีการเผยแพร่ในโลกตะวันตกอีกครั้งใน ค.ศ. ๑๙๖๐ โดย Garol Patman (อเนก เหล่าธรรมทัศน์, ๒๕๔๒:๑๓๑) ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเป็นการเรียกระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองและในการตัดสินใจระดับต่างๆ มากขึ้น มิใช่ว่าประชาชนจะสามารถทำได้เพียงแต่เลือกตั้งอย่างเดียว (ปริญญญา เทวานฤมิตรกุล, ๒๕๔๑ หน้า ๖๐) ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ เช่น การเปิดช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว และความคืบหน้าของการบริหารจัดการประเทศโดยผู้ที่ทำหน้าที่แทนประชาชน หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลแก่ผู้ที่ทำหน้าที่แทนตน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเรื่องต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้สิทธิประชาชนแทรกแซงในขบวนการทางการเมืองได้ เช่น การปลดผู้แทนก่อนหมดวาระ (recall) ให้ประชาชนร่วมกันเสนอร่างกฎหมายเองได้ (initiative) ให้ประชาชนยับยั้งร่างกฎหมายได้ (veto) ให้ประชาชนร่วมกันลงประชามติในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญได้ (referendum)

การมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับออกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่า การมีส่วนร่วม โดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย

ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน^๕

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง คำกล่าวที่ว่า “การเมืองเป็นเรื่องของคนทุกคน และทุกคนไม่สามารถปฏิเสธผลกระทบทางการเมืองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนได้” คำกล่าวนี้ได้สะท้อนให้เห็นวิชาการหลายท่านได้หันมาให้ความสนใจ และศึกษาไว้อย่างมากมายจนสามารถสะท้อนแนวคิดต่างๆ ออกมาตามบริบท ทางสังคมการเมือง และวัฒนธรรมของตนเอง โดยเฉพาะประเด็นความหมาย การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีผู้ให้แนวคิดไว้อย่างหลากหลาย และได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง^๖

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองถือว่าเป็นภาพสะท้อนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งตามแนวคิดของ บาร์เบอร์ เจ เดวิด ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ ๒ ประการ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง เช่น การบริหารงาน การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง
๒. การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองด้วยตนเองโดยตรง แต่เป็นการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ด้วยวิธีการเลือกตั้งโดยประชาชนอย่างเสรีซึ่งกลไกนี้ต้องการให้ประชาชนเข้ามาควบคุมการบริหารงานฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามความต้องการ

๒.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

แนวความคิดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย จำแนกเป็น ๔ แนวคิดได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยตรง (Direct Democracy) การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ ประชาชนหรือพลเมืองของรัฐจะทำหน้าที่เป็น “สภา” โดยทุกคนมีส่วนร่วม

^๕ การมีส่วนร่วมของประชาชน , <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การมีส่วนร่วมของประชาชน>

^๖ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบ่ออำเภอนาแก จังหวัดนครพนม, นายคงฤทธิ กุลวงษ์ , คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม , บัณฑิตวิทยาลัย , ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑ , หน้า ๑๑๒

ในการประชุมพิจารณาเรื่องต่างๆ ด้วยตัวเอง ประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคมภายหลังเมื่อสมาชิกของสังคมเพิ่มจำนวนมากขึ้น และสังคมมีความซับซ้อนขึ้นการปกครองในระบบประชาธิปไตยโดยตรงกลายเป็นเรื่องยากที่จะสามารถทำได้จริงเพราะประชาชนทุกคนไม่สามารถเข้ามาใช้อำนาจของตนเองได้ในทุกกิจกรรมของประเทศ

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน หรือประชาธิปไตยโดยอ้อม (Representative Democracy) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ คือ การที่ประชาชนได้ทำหน้าที่เลือกผู้แทนของตน เข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนในรัฐสภา ผ่านระบบ ที่เรียกว่า “การเลือกตั้ง”

๓. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) หรือที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” เป็นการนำการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยตรงมาผสมผสานกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น โดยให้ประชาชนได้มีอำนาจในการตรวจสอบ และควบคุมการทำงานของ “ผู้แทน” คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณีรวมทั้งการเปิดโอกาสให้ “สถาบันการเมือง” ต่างๆ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน องค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน สามารถทำหน้าที่ในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างเต็มที่

๔. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตย แบบถกแถลง (สานเสวนาหาทางออก) (Deliberative Democracy) เป็นประชาธิปไตยแบบถกแถลงที่เป็นกระบวนการสำคัญของประชาธิปไตยภาคพลเมือง ประชาธิปไตยชุมชน หรือประชาธิปไตยทางตรง เป็นความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดจากข้อบกพร่องของประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เป็นรูปแบบสถาบันที่ตายตัวไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีความซับซ้อน และมีความแตกต่างหลากหลายได้ทั้งนี้หลักการประชาธิปไตยแบบถกแถลงไม่ได้เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน เพราะระบบประชาธิปไตยทั้ง ๒ แบบสามารถอยู่คู่กันได้ ซึ่งระบบประชาธิปไตยแบบถกแถลงจะช่วยแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่างๆ ของระบบการเมืองแบบตัวแทน โดยการมีส่วนร่วมของภาคพลเมืองที่มีความสำนึกทางการเมือง (Active Citizen) และมีจิตสาธารณะรวมหมู่ (Civic Life)

๒.๔ ลักษณะสำคัญของการปกครองของระบบประชาธิปไตย

การปกครองระบบประชาธิปไตยมีลักษณะที่สำคัญคือ (คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน, ๒๕๔๑, หน้า ๓๓)

๑. ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครอง
๒. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยตรงหรือโดยอ้อม เช่น การลงสมัครรับเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง
๓. เป็นการปกครองที่มุ่งหวังให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์

๔. ยึดถือเสียงข้างมากเป็นหลักในการปกครองและเคารพในสิทธิของฝ่ายข้างน้อย
๕. ประชาชนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย (กฎหมายให้การคุ้มครองทุกคนเท่ากัน) และมีสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายกำหนด
๖. ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมรัฐบาลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การเรียกร้องให้ส.ส. ในเขตเลือกตั้งของตนตั้งกระทู้ถามรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของตน

๒.๕ หลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย

การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ยึดมั่นหลักการขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. การยอมรับว่าคนทุกคนมีสติปัญญา มีเหตุผล
๒. ยอมรับว่าทุกคนมีอิสระและเสรีภาพ
๓. การยอมรับว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน
๔. อำนาจอสูงสุดในการปกครองประชาชนเป็นของประชาชน
๕. อำนาจปกครองของรัฐบาลเกิดขึ้นจากความยินยอมของประชาชนผู้ถูกปกครองโดยวิธีการแสดง ความยินยอมต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ การใช้สิทธิเลือกตั้ง
๖. ประชาชนมีสิทธิในการคัดค้านหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาลตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด หากว่า รัฐบาลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ (คู่มือประชาธิปไตยของประชาชน, ๒๕๔๑, หน้า ๓๓)

๒.๖ หลักการของระบอบประชาธิปไตย

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (๒๕๔๒, หน้า ๒๔๗ - ๒๔๙) สรุปจากปรัชญาของระบอบประชาธิปไตย ทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งมีหลักการดังนี้

๑. หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน (popular sovereignty) โดยใช้อำนาจอำหนดตัวผู้ปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง รวมถึงอำนาจในการถอดถอนตัวผู้ปกครอง
๒. หลักเสรีภาพ (liberty) ได้แก่ การเลือกตั้งถอดถอนผู้ปกครองหรือผู้นำทางการเมืองการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม การวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองเมืองทั้งด้วยการพูด การเขียน การเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครอง การชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งในการส่งเสริมสนับสนุนและคัดค้านนโยบายและการกระทำของผู้ปกครอง
๓. หลักการเสมอภาค (equality) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นหลักควบคู่กับเสรีภาพซึ่งประชาชนจะ ได้รับโอกาสที่เสมอภาคกันและทัดเทียมกัน ทั้งใน ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม
๔. หลักกฎหมาย (rule of law) ในระบอบประชาธิปไตยต้องมีที่มาอันชอบธรรมคืออำนาจอมาจาก อธิปไตยของปวงชน ใช้บังคับประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ และต้องให้ ความคุ้มครองภายใต้กระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

๕. หลักเสียงข้างมาก (majority rule) ในระบอบประชาธิปไตยเป็นการสะท้อนถึงความต้องการของคนส่วนใหญ่ แต่จะต้องให้ความเคารพและคุ้มครองเสียงข้างน้อยด้วยเพราะฝ่ายเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่และมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการควบคุม กำกับและตรวจสอบเจตนาารมณ์ในการตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริงหรือไม่ ถ้าเสียงข้างมากลงมติตัดสินใจขัดต่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนมีสิทธิที่จะปฏิเสธมติการตัดสินใจของเสียงข้างมากนั้นได้

๒.๗ ข้อดีและข้อเสียของระบอบประชาธิปไตย^๗

ข้อดีของระบอบประชาธิปไตย

๑. เปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนข้างมากดำเนินการปกครองประเทศโดยประชาชนส่วนข้างน้อยมีสิทธิที่จะดำรงอยู่และทำการคัดค้านการปกครองฝ่ายข้างมากได้ ข้อดีข้อนี้มีส่วนทำให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติโดย ส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
๒. เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนใช้สิทธิเสรีภาพได้อย่างเสมอกัน เช่น ไม่ว่าจะเป็นคนมั่งมี หรือยากจนก็มีสิทธิที่จะรวมตัวกันเป็นพรรคการเมืองและสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประธานาธิบดี ซึ่งทำให้ประชาชนมีโอกาสเลือกคนดีและมีความสามารถเข้าดำรงตำแหน่งดังกล่าว
๓. ถือกฎหมายเป็นมาตรฐานในการดำเนินการปกครองโดยใช้กฎหมายบังคับแก่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนมั่งมีหรือยากจน ไม่ว่าจะป็นข้าราชการหรือประชาชน ยังส่งผลให้ทุกคนเสมอภาคกันโดยธรรม
๔. ช่วยระงับความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง โดยสันติวิธี โดยมีศาลเป็นผู้พิพากษาคดีต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งช่วยให้ประชาชนทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ โดยมีกฎหมายเป็นกรอบความประพฤติของทุกคน

ข้อเสียของระบอบประชาธิปไตย

๑. มีความล่าช้าในการตัดสินใจทำการต่างๆ เนื่องจากต้องมีการปรึกษาหารือและผ่านขั้นตอนมาก เช่น การตรากฎหมายแต่ละฉบับต้องใช้เวลาาน เนื่องจากต้องมีอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในสภาผู้แทนราษฎร และต้องใช้เวลาในการแก้ไขโดยริบด่วน จึงมักจะคิดว่าระบบประชาธิปไตยไม่เหมาะสมกับประเทศของตน บางครั้งรัฐบาลอ่อนแอไม่มีประสิทธิภาพ
๒. ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปกครองมาก เช่น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา หรือการเลือกตั้งประธานาธิบดี แต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวน

^๗ <https://saimoon.thai.ac/client-upload/saimoon/uploads/files/ใบความรู้ที่%2026ข้อดีของระบอบประชาธิปไตย.pdf>

มาก ซึ่งผู้นำประเทศที่กำลังพัฒนาบางคนมักคิดว่าประเทศของตนยากจนเกินไปที่จะใช้ระบอบประชาธิปไตยได้

๓. อาจนำไปสู่ความสับสนวุ่นวายได้ ถ้าประชาชนส่วนมากในประเทศที่ใช้ระบอบประชาธิปไตยไม่รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพให้อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย ซึ่งอาจทำให้ประเทศชาติเจริญช้าลงอีก เหตุนี้ผู้นำของประเทศที่กำลังพัฒนาบางประเทศจึงคิดว่าระบอบประชาธิปไตยไม่เหมาะสมกับประเทศของตน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๓. ความเป็นมาของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย^๘ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๓๐ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๐) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อทำการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนาส่งเสริมนักอุตสาหกรรมและเสนอนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อแก้ปัญหาการประกอบการ ตลอดจนเพื่อประสานงานกับภาครัฐและองค์กรระหว่างประเทศ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

ปัจจุบันสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน ๑๑,๓๒๙ ราย ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือ ประเภทสามัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นนิติบุคคล และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งรวมทั้งสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมและประเภทสมทบ ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่มีใช้โรงงานอุตสาหกรรมหรือสมาคมการค้า สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม ๔๕ กลุ่มอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมจังหวัด ๗๔ จังหวัด แบ่งเป็น ๕ ภาค คือ ภาคเหนือ ๑๖ จังหวัด ภาคกลาง ๑๖ จังหวัด ภาคตะวันออก ๙ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๙ จังหวัด และภาคใต้ ๑๔ จังหวัด สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยต่างก็ประกอบอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ล้วนแล้วแต่เป็นอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อาทิเช่น อุตสาหกรรมโรงเลื่อยและโรงอบไม้ อุตสาหกรรมเซรามิก อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมยา อุตสาหกรรมอลูมิเนียม อุตสาหกรรมผู้ผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรมผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์ และสุขภาพ เป็นต้น

บทบาทในการเป็นแกนกลางของภาคเอกชน ภาคการผลิต ที่จะประสาน และชี้นำการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมร่วมกับภาครัฐบาล และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในการให้ความช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหา และการให้บริการ แก่

^๘ รายงานประจำปี ๒๕๖๑ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในแนวทางที่เหมาะสม เช่น ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น เหล่านี้ เป็นบทบาทของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ปฏิบัติตามพันธกิจเพื่อผู้ประกอบการซึ่งเป็นสมาชิกอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เห็นมาโดยตลอดระยะเวลากว่า ๕๓ ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี ๒๕๔๐ เป็นวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ประเทศไทยเองก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน เกิดวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง การผลิตอุตสาหกรรมเสียหายและปิดตัวลงหลายกิจการ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในฐานะตัวแทนผู้ประกอบการภาคเอกชน ก็ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรม เป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็มีส่วนส่งผู้เชี่ยวชาญเข้าไปเสนอนโยบายด้านการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ทันสมัย ส่งผลให้มีต้นทุนการต่ำลง ส่งเสริมและพัฒนาตราสินค้าของตนเอง ส่งเสริมให้ความรู้ผู้ประกอบการที่ขาดความรู้ความสามารถในการจัดการ การตลาดและข้อมูลการตลาด ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้เพิ่มผลิตภาพและประสิทธิภาพการผลิต พร้อมส่งเสริมการพัฒนาวัตถุดิบและความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมให้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ก็มีเคหะหุดนึ่งในการพัฒนาและส่งเสริมบทบาทของตัวเอง ยังคงเป็นหลักในการพัฒนาวงการอุตสาหกรรมให้เป็นปึกแผ่น นั่นคือสิ่งที่นำมาซึ่งความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะ ๒ ปีที่ผ่านมาท่ามกลางการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลดิสรรัปต์ ที่มีอิทธิพลต่อภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม จึงได้กำหนดนโยบาย “Industry Transformation” เพื่อความรวดเร็วและปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรม ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยี และดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถและยกระดับการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ปีที่ผ่านมาเป็นปีแห่งความท้าทายต่อเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศ ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกโดยสภาอุตสาหกรรมประเทศไทย ยังคงสานต่อเพื่อผลักดัน กระตุ้นและส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมในหลายๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓) และเดินหน้าตามแผนกลยุทธ์ ผ่านความร่วมมือจากหน่วยงานหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคการศึกษา เน้นการสร้างเติบโตอย่างเข้มแข็ง และความยั่งยืนแก่เศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศไปด้วยกัน

๓.๑ บทบาทความร่วมมือของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑. ด้านความร่วมมือกับภาครัฐ ซึ่งเป็นการประสานความร่วมมือกับกระทรวงอุตสาหกรรม ที่จะร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ให้มีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนภายใต้กลไกการทำงานของคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม ระหว่างสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดทั่วประเทศ โดยมีการกำหนดกรอบความร่วมมือและการดำเนินงานให้มีความชัดเจนขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์ Factory ๔.๐ ของกระทรวงอุตสาหกรรม เช่น

ยกเลิกขั้นตอนการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (รง. ๔) ซึ่งนับเป็นนิมิตหมายที่ดีของผู้ประกอบการ

นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการจัดประชุมหารือเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยไปสู่ศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงแนวทางการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเกษตรพัฒนาบุคลากรในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนา SMEs ไทย ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไม่เพียงส่งเสริมเพียงภาคอุตสาหกรรม หรือภาคการผลิตเท่านั้น ยังส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับภาคการเกษตรแบบครบวงจร ทั้งด้านเทคโนโลยี เครื่องจักร คุณภาพมาตรฐานและการตลาด ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการส่งเสริมและยกระดับภาคการเกษตรไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farming)

๒. ด้านความร่วมมือกับภาคการศึกษา เพื่อเป็นการยกระดับงานวิจัย และเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรให้ตอบสนองต่อการแข่งขันในอุตสาหกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้เตรียมการจัดตั้ง The Future Technology and Innovation Academy หรือ FTI Academy เพื่อรองรับการดำเนินการในการพัฒนาการศึกษาและบุคลากรภาคอุตสาหกรรมในอนาคต

๓. ด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs จากที่รัฐบาลมีมาตรการผลักดันและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าสู่ระบบบัญชีเดียว เมื่อปี ๒๕๕๘ นั้น ซึ่งต่อมาพบว่า SMEs บางส่วนยังไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว หรือได้ดำเนินการแล้วแต่ไม่ถูกต้อง ส่งผลให้ต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม กรมสรรพากร โดยข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ได้ดำเนินการยกเว้น พ.ร.บ. ยกเว้นเบี้ยปรับ เงินเพิ่มภาษีอากร และความรับผิดทางอาญา เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ..... เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการ ก่อนเสนอไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้พิจารณา ซึ่งในขณะนี้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ประกาศใช้เป็นกฎหมายเรียบร้อยแล้ว โดยส่งเรื่องเสนอกลับไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และภาคอุตสาหกรรมได้รู้จักแพลตฟอร์มที่จะเชื่อมข้อมูลสินค้าของ SMEs ไทย เข้าสู่ตลาดออนไลน์ทั่วโลก เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการส่งสินค้าไปทั่วโลกกับบริษัทโลจิสติกส์ชั้นนำได้ง่ายขึ้น

โครงการ “Made in Thailand” เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ตั้งขึ้นมา เพื่อผลักดันให้เป็นวาระแห่งชาติ และเพื่อจุดประกายให้เกิดการสร้างความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจในสินค้าไทย

๔. ด้านการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม ได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการเชื่อมโยงภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมของอุตสาหกรรมไทย ด้วยกลไกแผนงาน Spearhead

๕. ด้านเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมให้สมาชิกคัสเตอร์และกลุ่มอุตสาหกรรมของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้สามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกันได้ รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปต่อยอดเชิงพาณิชย์เป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจ ซึ่งนับว่าเป็นโครงการวิจัยและนวัตกรรมขนาดใหญ่เลยทีเดียว

๖. ด้านการอนุรักษ์พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายด้านพลังงานของรัฐ และรองรับการใช้พลังงานของภาคอุตสาหกรรมในอนาคต ซึ่งได้จัดโครงการลดการใช้พลังงานสำหรับผู้ประกอบการด้วยศักยภาพบริหารจัดการพลังงาน หรือ ESCO อย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ ๑๐ แล้ว

๗. ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีการผลักดันและส่งเสริมความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น ผ่านโครงการ Green Card Application ซึ่งเป็นระบบสะสมคะแนนจากการซื้อสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมด้านการประเมิน Carbon Footprint ของผลิตภัณฑ์และองค์กร โดยได้รับความร่วมมือจากโรงงานอุตสาหกรรมในการขยายผลเรื่องนี้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) เพื่อยกระดับและพัฒนาโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมให้เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ซึ่งปีที่ผ่านมา มีโรงงานนำร่อง ๑๑ แห่ง ที่ผ่านการรับรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๓.๒ การเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมฯ ประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภทคือ

๑. ประเภทสามัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นนิติบุคคล และประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งรวมทั้งสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม

๒. ประเภทสมทบ ได้แก่ บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหรือสมาคมการค้า

สมาชิกและได้รับการจัดแบ่งเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดกระจายครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นแกน เชื่อมโยงกลไกความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ผู้ประกอบการด้วยตนเอง รวมไปถึงผู้บริโภคและผู้ประกอบการอื่นๆ โดยมีคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงาน คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี โดย ๒ ใน ๓ มาจากการเลือกตั้ง และ ๑ ใน ๓ มาจากการแต่งตั้งจากกลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้ง ๔๕ กลุ่ม และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดต่างๆ ทั้ง ๗๔ จังหวัด

คณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงาน ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประสานกับภาครัฐและต่างประเทศ ซึ่งก็เป็นที่น่าพอใจว่าการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้นได้มีการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามข้อบังคับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการ พ.ศ.๒๕๓๑ ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองทาง

หนึ่งของสมาชิกทั้งหมด เพื่อเลือกสรรเอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ อย่างแท้จริง ขึ้นมาเป็น คณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อนำพาสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและ ภาคอุตสาหกรรมไปสู่ความก้าวหน้า ส่งผลให้ภาคเอกชนไทยแข็งแกร่ง อันจะทำให้กลไกการพัฒนาใน ภาคอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถประสานกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและพיתักษ์ ผลประโยชน์ของชาติในวงการเศรษฐกิจโลก และเพื่อดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยตราบจนถึงปัจจุบัน

๔. หลักประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย แบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) หรือที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม” เป็นการนำการมีส่วนร่วม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรงมาผสมผสานกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยแบบตัวแทน และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากยิ่งขึ้น โดยให้ประชาชนได้มีอำนาจในการตรวจสอบ และควบคุมการทำงานของ “ผู้แทน” คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาแล้วแต่กรณีรวมทั้งการเปิดโอกาสให้ “สถาบันการเมือง” ต่างๆ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน องค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น สื่อมวลชน สามารถทำหน้าที่ในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างเต็มที่

เช่นเดียวกันกับการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศที่คนทั้งหมดไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการ บริหารประเทศได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมเบื้องต้นจึงเป็นการที่ประชาชนทั่วไปเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ แทนตนเองผ่านกระบวนการที่เรียกว่า "การเลือกตั้ง" ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการการมีส่วน ร่วมเบื้องต้นของประชาชนทั่วไปที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนตนเองเพื่อทำหน้าที่ในสภา ผู้แทนราษฎรหลักการเดียวกัน การเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการ ประชุมสามัญประจำปี (ในวาระปีที่มีการเลือกตั้ง) ก็เช่นกัน ด้วยสมาชิกที่มีจำนวนมากและมีอยู่ทั่ว ประเทศ จึงจะต้องนำหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) มาใช้กับการ เลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผ่านระบบ ที่เรียกว่า “การเลือกตั้ง” นั่นเอง

สำหรับการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะเป็นการเปิดโอกาสให้ สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง และสมัครเป็นคณะกรรมการสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่จะให้สมาชิกได้มาลงคะแนนเลือกตั้งได้นั้น จะต้องเป็นสมาชิกประเภท สามัญที่มีสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นนิติบุคคล และประกอบการ อุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งรวมทั้งสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมเท่านั้นที่จะมี สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผ่าน การเลือกตั้ง คณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผ่านกระบวนการที่เรียกว่า "การเลือกตั้ง" มีดังนี้

๑. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการขององค์กรหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

๒. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวขององค์กรได้ในที่สุด

๓. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มสมาชิกที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มสมาชิกต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจขององค์กร

๔. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขา ก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังคงเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

๕. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้น จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

๖. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

๗. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

๘. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย คือ ทำให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการต่างๆ ของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

๙. สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สามารถเสนอปัญหาหรือเรียนจากการประกอบอุตสาหกรรม พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ผ่านคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่ตนเองเป็นผู้เลือกตั้งเข้ามาได้

๑๐. สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยสามารถขอความเห็น ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผ่านคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้

๕. บทสรุป

การเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการประชุมสามัญประจำปี (ในวาระปีที่มีการเลือกตั้ง) ตามข้อบังคับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการ พ.ศ.๒๕๓๑ จึงเป็นการนำหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) มาใช้ผ่านระบบ ที่เรียกว่า “การเลือกตั้ง” ซึ่งการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ได้มาลงคะแนนเลือกตั้ง และสมาชิกนั้นๆ ต้องเป็นสมาชิกประเภทสามัญเท่านั้นจึงจะมีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสมาชิกประเภทสามัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่เป็นนิติบุคคล และประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ซึ่งรวมทั้งสมาคมการค้าเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด เพื่อเลือกสรรเอาผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนั้นๆ อย่างแท้จริง ขึ้นมาเป็นผู้บริหารเพื่อนำพาสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและภาคอุตสาหกรรมไปสู่ความก้าวหน้า สร้างความเข้มแข็ง พร้อมสนองตอบความต้องการของสมาชิกผู้ประกอบการและพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ทำให้ภาคอุตสาหกรรมได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคต่างประเทศ ทำให้การบริการสู่สมาชิกผู้ประกอบการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และพันธกิจของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พร้อมปรับปรุงให้ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวด้วยความมุ่งมั่น เพื่อประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมของชาติ การเสริมสร้างศักยภาพ หาลู่ทาง สร้างโอกาส ให้ทุกอุตสาหกรรมของประเทศ สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาคและสากล รวมทั้ง พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของสมาชิกทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพและความสมานฉันท์ในการร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมไทยให้เข้มแข็งเพื่อความยั่งยืนและมั่นคงทางเศรษฐกิจต่อไปตราบนานเท่านาน

บรรณานุกรม

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. ๒๕๔๕. สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐) หมวด
ทั่วไป เรื่อง ๑. เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : องค์การคุรุสภา.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. ๒๕๔๘. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. พิมพ์ครั้งที่ ๑.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- หลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [https://www.ect.
go.th/dec/ewt_news.php?nid=71&filename=index](https://www.ect.go.th/dec/ewt_news.php?nid=71&filename=index) (วันที่ค้นข้อมูล : ๗ มิถุนายน
๒๕๖๓)
- วิถี สุพิทักษ์. ประวัตติ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก [http://www.woodworkgroup.co.th/
elementor-popup/profile-withee/](http://www.woodworkgroup.co.th/elementor-popup/profile-withee/) (วันที่ค้นข้อมูล : ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. ๒๕๖๑. รายงานประจำปี ๒๕๖๑ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.
ไทย. กรุงเทพฯ.
- สมปอง ผลเจริญจิต. แนวทางการสร้างเสริมบทบาทของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเพื่อความ
มั่นคงทางเศรษฐกิจ. หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ ๒๔ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุนีย์ ศรีไชยชนะสุข. ๒๕๖๒. ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม : สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
(เอกสารวิชาการส่วนบุคคล (นธป.) รุ่นที่ ๗ วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.)
- สุภาภร พึ่งแสงจันทร์. ๒๕๕๔. การรับรู้ของนักธุรกิจในภาคเหนือที่มีต่อภาพลักษณ์ของสภา
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อลงกรณ์ พลบุตร. ๒๕๕๙. ๘ ทศวรรษการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย. (เอกสารวิชาการส่วน
บุคคล (นธป.) รุ่นที่ ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.)
- เอกสารอื่น**
พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๓๐